LUOMULIITTO RY 19.11.2018

Eduskunnan maa-ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen - asiantuntijalausunto

Asia: HE 114/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

Luomuliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta.

Luomutuotannon kannalta on hyvin keskeistä, ettei gm-aines pääse sekoittumaan luomutuotantoketjuun. Kyse on luomuviljelijöiden oikeudesta harjoittaa ammattiaan. Luonnonmukaisen tuotannon ehdoissa gmo lisäysaineiston käyttö on kielletty. Suomen hallitus on linjannut, että luomutuotannon kasvua edistetään. Gmo-viljely ei saa uhata luomutuotannon merkittävää potentiaalia.

Gmo-viljely haittaa paitsi yksittäistä viljelijää, myös luomu- ja tavanomaista tuotantoa kokonaisuudessaan, koska erillään pidossa on suuria riskejä ja kustannuksia. Monissa maissa on tullut yllätyksenä se, kuinka haastavaa erillään pito on. Varsinkin uusien kasvinjalostustekniikoiden tuleminen ja EU:n tuomioistuimen päätös luokitella ne gmo:ksi tulevat asettamaan suurempia haasteita erillä pidossa ja valvonnassa, koska tuotannon laajuus näyttäisi olevan suurempaa kuin perinteisen gmo:n.

Lakiesityksessä ei oteta kantaa siihen, millaisia suojaetäisyyksiä tai muita riskinhallintatoimia käytännössä olisi tarpeen asettaa muuntogeenisten viljelykasvien leviämisen estämiseksi. Lain käytännön soveltamisen ja valvonnan kannalta on kuitenkin olennaista, että muuntogeenisten organismien leviäminen estetään myös ääriolosuhteissa ja esimerkiksi ilmastonmuutoksen myötä muuttuvissa ympäristö- ja viljelyoloissa.

Kysymykset jotka heräävät ovat:

Miten huolehditaan siitä, ettei tavanomainen ja luomutuotanto kontaminoidu muualta tulevalla gmo-pitoisella siitepölyllä ja siementen sekaantumisella eri vaiheissa? Kuka maksaa valvontatoimenpiteet ja miten valvotaan?

Miten huomioidaan tuotavan rehun mahdollisesti sisältämät itämiskykyiset (hyväksyttyjen kasvien) gm-siemenet? Tuleeko edellyttää, että rehuissa ei saa olla gm-viljelyssä olevien kasvien eläviä siemeniä vaan pitää olla jauhettua tai muuten itämättömiksi käsiteltyjä? Muuten tahaton leviäminen on mahdollista.

Susann Rännäri - Luomuliiton edunvalvontajohtaja